

nieuwsbrief december 2015

MEDISCHE MISSIE ZUSTERS

Taarten bakken
in Peru

Het heft
in eigen handen in
Venezuela

Mexicaans-
Amerikaanse grens:
streep in het zand

Latijns-Amerika: Hoop verbindt

Bezoek ook onze website:
www.medischemissiezusters.nl

Colofon

Medische Missiezusters is een uitgave van de Stichting Vrienden van de Medische Missiezusters om geïnteresseerden te informeren over leven en werk van de medische missiezusters.

Redactie

Magda Van Hoyweghen, MMZ
Mirjam Koevoets, MMZ
Tjitze Vogel

Commentaar en reacties

Te richten aan:
Redactie,
vriendenmmz@antenna.nl

Voor Nederland en België:

Telefoon 030 2732 503
Donaties:
Rabobank
IBAN: NL95RABO0364260602
BIC : RABONL2U

ING Bank
IBAN: NL13INGB0000335600
BIC : INGBNL2A

De Belgische donateurs kunnen giften van minimaal € 40,00 aftrekken. Op verzoek ontvangt u een kwijtschrift.

Internet

E-mail:
vriendenmmz@antenna.nl
Website:
www.medischemissiezusters.nl

Vormgeving

Arti Medica, Ben Kooloos
www.artimedica.nl

Druk

ID Print, Roelofarendsveen

Foto's

Archief MMZ

Medische Missiezusters wordt tweemaal per jaar toegezonden aan donateurs en geïnteresseerden. Ook interesse? Stuur een mailtje of bel met het kantoor in Utrecht. De nieuwsbrief wordt kosteloos toegezonden, er wordt gevraagd om een vrijwillige bijdrage.

De Stichting Vrienden MMZ is bij de fiscus geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De Vrienden betalen geen belasting over schenkingen, erfenissen en legaten, u kunt giften aftrekken van de belasting.

ISSN: 0926-1281

Het wordt weer Kerstmis. De cirkelgang van de seizoenen, de kalender en van het kerkelijk jaar sluit zich weer in het donker naar een nieuwe opening, een nieuw licht, een nieuw begin. Het is een licht dat we dezer dagen meer en meer nodig lijken te hebben. Om elkaar als mensen te zien in al onze verscheidenheid. Ook om te zien dat we zoveel meer gemeen hebben dan ons scheidt. Ook om onder ogen te zien dat er desondanks mensen zijn die deze wereld afwijzen en wel zo absoluut en gewelddadig dat ze die wereld in hun graf mee willen nemen.

Om een nieuw begin te maken hebben we het licht nodig om te zien wat ons verbindt en wat ons scheidt. Wat ons inspireert tot liefde en wat ons verbittert tot haat. Ik zeg 'ons' omdat ik geloof dat goed en kwaad in alle mensen schuilt. Een leven in liefde is een andere omgang met de wereld dan vervliegen of bevroren in een moment van haat en wraak op de spiegel die andere mensen je voorhouden. Of het nu gaat om moslimterroristen of de angstige haat die we in ons eigen land zien tegen asielzoekers. Daarom is het ook een tijd om van getallen naar verhalen te gaan en van nationaliteiten en religies naar mensen en hun gezichten.

Het is in onze cultuur, geloof en overtuiging nu ook weer de tijd om het grote verhaal van Kerstmis te vieren, waar een nieuw licht geboren wordt in een kribbe in een noodopvang. Het is een verhaal dat kracht en hoop geeft tegenover de angst voor een onzekere wereld. Het is ook een kader waarin de verhalen in deze nieuwsbrief actueel zijn. Verhalen die gaan over hoop, zelfrespect. Jezelf in de spiegel en in de ogen van andere mensen durven zien en daardoor ook je medemens als mens waar kunnen nemen. Ze spelen zich weliswaar in een ander continent af, maar vertellen ook vanuit die realiteit hoe zinvol het is om in elkaar te blijven investeren en niet op te geven. Het is goed te lezen hoe ook daar liefde en verbondenheid het wint van angst en geweld. Hoe het lukt om, door de zelfbewustwording van mensen, hen te helpen gewelddoos opnieuw bezit van hun wereld te nemen nadat die bijna verloren ging in crimineel geweld.

Dat lukt ook dankzij verhalen waarin wij ons binnenkort weer gaan verdiepen, vanuit onze veilige warmte naar buiten kijkend. Laten we de nacht op ons afkomen of zien we het begin van een nieuw licht? Het klinkt gemakkelijk maar vraagt moed. Moed waarin ook het kerstverhaal een steun en inspiratie kan zijn en kan laten zien dat zelfs in het diepste duister licht schijnt. Eerst in ons en dan daarbuiten.

Wij wensen u van harte vredige kerstdagen en alle goeds voor 2016.

Tjitze Vogel

Voor meer informatie over de zusters en de projecten, nodig ik u graag uit de website www.medischemissiezusters.nl te bezoeken of volg ons op Facebook.

Taarten bakken

Christianne Gadiot, Medische Missiezuster, woont en werkt al 17 jaar in Peru. Naast haar inzet voor mensen met HIV/Aids (vorige nummer) helpt ze vanuit het gezondheidspastoraat gezinnen met een gehandicapt kind.

Ze schrijft daarover het volgende:

"Momenteel werk ik nu met zulke gezinnen in Bocanegra, een buurt in Lima. Aangemoedigd door medezusters in Peru zocht ik een mogelijkheid om een 'Community Based Rehabilitation' project op te zetten voor kinderen met beperkingen, met bijzondere aandacht voor hun familie en omgeving.

Christianne Gadiot MMZ

Toen ik begon met het bezoeken van een 15-tal families viel me op dat er geen duidelijke diagnoses beschikbaar waren en dat de kinderen niet meer naar therapieën gingen. Kosten, ontbreken van verzekeringen en afwezigheid van hulp speelden daarin hoofdrollen.

Caritas Callao begon een kleine revalidatie post in Bocanegra. De parochie stelde een ruimte beschikbaar, Stichting Hellen Keller zou een professionele fysiotherapeut sturen en ik zou de coördinatie op me nemen, een middag in de week. La Casa de la Juventud, zoals de ruimte heet, is een plek waar families met een bijzonder kind welkom zijn en waar we zoeken naar wat iedereen kan doen, wat hij/zij leuk vindt. Jaren geleden zochten we een naam voor deze groep ouders en kwamen op 'Familias Unidas para el futuro de niños especiales'.

De start was traag en vroeg veel geduld, maar langzaam aan kwamen er meer ouders, voornamelijk moeders met hun bijzonder kind. Veelal hoorden ze door mond-tot-

redame wat we deden. Zo kwamen ze met vragen om een rolstoel, therapieën en een plek waar het kind welkom is. Veel ouders waren gefrustreerd door de afwijzingen van scholen ondanks de pogingen van de staat om de kinderen in het onderwijs te integreren. Een aantal van hen kwam uitsluitend voor de therapie en vond het aanvankelijk lastig dat hen gevraagd werd om de hele middag te blijven. Geleidelijk aan ontstonden contacten tussen de moeders onderling. Ze ontdekten dat het een uitje kan zijn, dat iemand naar hen luistert en ze niet alleen zijn.

Een onderwijzeres voor bijzonder onderwijs knutselde met de kinderen die wachtten op de fysiotherapie. Omdat er altijd gebrek aan inkomsten was namen de moeders initiatieven om dingen te maken en te verkopen, zoals sleutelhangers en sieraden, maar ook eigengemaakte bonbons zoals 'Chocotejas'. Zo ontstond er een 'gebaksworkshop', georganiseerd met een klein groepje van 6 moeders. Niet alleen leerden ze om verschillend gebak te maken, maar ook te kijken naar hygiëne, de kosten en de verkoopprijs berekenen, hoe je een product aan kunt bieden, etc. Dat deze moeders ondanks al hun andere werk een cursus zouden kunnen volgen leek eerst onmogelijk, maar is nu toch gelukt. De heerlijke geur van vers gebak heeft ons zelfs uit de anonimiteit gehaald in de buurt en het gebak werd aan de enthousiaste burens verkocht. Na de workshop werden de moeders die niet hadden deelgenomen erg leergierig en ontstond er een ware uitwisseling van recepten. Ik kan u vertellen dat de oven echt een bindende factor is en gedurende de bereiding wordt heel wat familie-sores uitgewisseld.

Meer dan de helft van de moeders is blijven bakken. Vaak worden ze gevraagd om voor verjaardagen een taart te maken. Op de scholen van hun kinderen verkopen ze ook hun gebak om zo toch iets te kunnen bijdragen aan het gezinsbudget."

Het heft in eigen handen in Venezuela

Door Maigualida Riera

Zuster Maigualide Riera, Venezolaanse mmz, is pastoraal werkster in de parochie 'Jesus Obrero' in Barquisimeto, een stad van een miljoen inwoners in centraal Venezuela. Zij zette in haar wijk een project op voor innerlijk en sociaal leiderschap voor jongeren. Ze vertelt:

"Het 'Empowerment Project' is voortgekomen uit de noodzaak om jonge volwassenen zodanig voor te bereiden en te vormen dat ze in hun woonwijken, promotors kunnen zijn van leven en van vrede te midden van kinderen en jonge mensen. Het ontstond in 2013 in de wijk Barrio la Carucieña. Oorspronkelijk zijn we begonnen met 50 jongeren waarvan amper 31 het tot een goed einde hebben gebracht. De twee voornaamste redenen waarom ze niet verder konden deelnemen aan de cursus waren de noodzaak om thuis in te springen bij de zorg voor familieleden, én de problemen in het land zelf waar voor iedereen de financiële situatie steeds moeilijker werd.

Het project wordt geleid door mij en twee jonge vrouwen: Dianen Reyes en Tira Infante die geassocieerd zijn met medische missiezusters in Venezuela. Vorming stond centraal. We werden ook nog bijgestaan door een team van 24 'facilitators' om zo meer groepen te kunnen bereiken en ook om een samenwerking aan te kunnen gaan met instituten die dan

een diploma konden geven aan deze jongeren. Naast de essentiële vorming als mens, komt er ook spirituele, sociale, opvoedkundige, culturele, kerkelijke en politieke vorming bij. Uiteindelijk kwam er ook nog een cursus van drie maanden bij voor de Engelse taal. Voor de komende maanden hebben we nog een programma ontwikkeld om met studenten, hun vertegenwoordigers en het onderwijzend personeel van de school een programma te leiden over motivatie en vorming. We verwachten daar een 1.500 deelnemers. Aan het einde van dit programma gaan we samen met al de families van de deelnemers, een 'dag van Vrede' vieren met daarbij ook allerlei culturele en ontspannende activiteiten en plannen te eindigen met een lopend buffet.

Tijdens dit één jaar durende programma werd de politieke en economische situatie in het land nog slechter waardoor ook het geweld weer toenam. In één maand tijd werden er 6 jongeren uit onze omgeving vermoord die mogelijk verwikkeld waren

in de handel in drugs en in conflicten tussen verschillende gangs. Dergelijke gebeurtenissen hebben ons nog meer aangespoord om ons volledig in te zetten voor dit project. We zijn er meer en meer van overtuigd dat de jeugd zich dan pas op een ander, rustiger, levenspad zal begeven als er geen handel meer wordt gedreven in drugs en wapens.

Het probleem van geweld wordt nu zodanig groot dat we niet meer afzijdig kunnen blijven maar elke dag creatiever zullen moeten worden om ons niet te laten leiden tot nog meer verlies van jonge levens en tot verlies van ruimte om ons heen en dat alles ten bate van het leven zelf."

Daarbij speelt ook het project 'Latidos' een rol: met muziek en dans wordt door meerdere gezelschappen, kerkelijk en anderszins, geprobeerd de straat terug te veroveren. In 2015 is de organisatie van het empowerment project ook hierin in hun stad het voortouw gaan nemen. De reacties van de gemeenschap zijn heel positief en het lijkt een van de initiatieven die een draai ten goede kunnen geven aan de armoede-geweldspiraal die de Venezolaanse maatschappij uittrekt. Ook in andere steden en zelfs in buurlanden als Colombia slaat dit initiatief sterk aan.

Overwegingen en gedachten achteraf van deelnemers aan het project:

1. Het verdedigen en het zorgen voor het leven heeft geen prijslimiet en ook geen tijdslimiet. Daarom kunnen we verder dromen en alternatieven naar voren brengen die het leven beschermen en verdedigen en dit mogen we ook nog als onze dagelijkse taak zien.
2. Het vertrouwen op economische bronnen is heel belangrijk. Vooral nu Venezuela in een diepe crisis is doet het goed ons ondersteund te weten zowel met giften uit ons land als met die van daarbuiten. Dit is voor ons een teken dat er nog meelevende en edelmoedige mensen zijn die zich verbonden weten door eenzelfde droom.
3. Terwijl wij mogelijkheden en alternatieven uitbreiden voor vrede in onze gemeenschap, zullen kwaad en geweld het leven van onze kinderen en van onze jeugd niet overheersen.
4. Wij geloven in een transformatie die zich voordoet als mensen samenwerken om de omgeving en de ruimte die aan iedereen toebehoort, te verbeteren en te bewaren.
5. Geloven en investeren in kinderen en jeugd is zich verzekeren van een toekomst vol hoop en leven.
6. Een tiener kan meer dan wie ook een impact hebben op het leven van een andere tiener.
7. De economische toestand in ons land is niet goed en de hoge prijs van de directe levensbehoeftes heeft ons ook beïnvloed.
8. Dit project heeft ons de mogelijkheid gegeven meer kritisch in het leven te staan en oplossingen te vinden voor de realiteit van ons land.
9. Ik voel me geroepen om mee te werken aan vrede in Venezuela, ook al zal dit zijn tol vragen.
10. De kracht die we in deze cursus hebben gekregen is het voortbrengen van nieuw leven, van teamwork, van de erkenning dat we samen de wereld van geweld kunnen veranderen.
11. We zijn heel dankbaar tegenover al degenen die dit project hebben ondersteund, die in ons geloven. Samen met hen voelen we ons verbonden in onze opdracht. We zien deze mogelijkheid als een geschenk.
12. Ik wil een leider worden, niet bang om mijn gedachten te uiten. Ik heb ook een groter zelfvertrouwen gekregen om mijn inspanningen voor vrede en respect voor het leven verder uit te dragen. Dit is waar ik nu sta.

Het heft in eigen handen in Venezuela

Vervolg

Een jonge man van 23, deelnemer aan dit 'empowerment project' van de Medische Missiezusters, kwam met een speciaal dankwoord:

'Venezuela maakt een ongelooflijk zware tijd door, zowel op economisch, politiek als sociaal gebied. Om opgewassen te zijn tegen deze realiteit is het goed om instrumenten in handen te hebben die ons helpen in de oriëntering van ons leven, niet alleen om de confrontatie daarmee aan te gaan maar om deze toestand om te vormen, zodat we kunnen ophouden elkaar te vernietigen.

Hier heeft het 'Youth Empowerment Project' ons op vele punten geholpen. Op de eerste plaats heeft het ons de realiteit laten zien vanuit een hoopvolle kant, zien dat er verandering mogelijk is! Op de tweede plaats heeft het ons geholpen onszelf te verbinden tot het ondersteunen van veranderingen zodat ons leven erdoor verandert. Op de derde plaats heeft het onze blik geopend op een meer kritische houding tegenover alledaagse gebeurtenissen. Dit project heeft ons de middelen gegeven om goede leiders te worden:

Registratie-dag voor het Latidos-project

Werken aan gemeenschapsopbouw

theoretische middelen die we kunnen omzetten in praktijk, te beginnen met kleine acties die grote veranderingen kunnen realiseren in onze omgeving. Het project heeft onze horizon verruimd en ons een nieuwe visie gegeven op ons land, op onze mensen. Met dit project zijn we gemotiveerd om te dromen, te werken om een

betere kwaliteit van leven te bereiken. Onze dank gaat vooral uit naar het Bisdom Essen (Duitsland) en de Vrienden MMZ voor hun steun aan dit waardevolle project."

Maigualida Riera

Vertaling: Magda Van Hoyweghen

In Memoriam

Op 14 juni overleed in Tilburg **zr. Phiet Lindner**. Als medisch analiste werd zij in 1952 medische missiezuster. Ze verbleef 4 jaar in Indonesië, deed daarna een aantal jaren administratief werk en was vervolgens 11 jaar in het afgelegen Pendjua in Congo om haar vakkennis over te dragen aan lokale medewerkers. Na haar terugkeer naar Nederland begon ze in 1978 met een kleine groep een gemeenschap in Antwerpen waar ze 30 jaar zou blijven. Phiet stond bekend om haar grote gastvrijheid, haar zorg voor minderbedeelden en haar gevoel voor humor. Ze werd 91 jaar.

Zr. Marina Merckx kwam in 1957 als verpleegster bij de medische missiezusters. Ze ontpopte zich als veelzijdig getalenteerd en stelde zich met humor in dienst van mmz Nederland. Ze zag het als haar taak de vuren brandend te houden zodat missie elders mogelijk bleef. Ze gaf administratieve ondersteuning aan menig mmz bestuur, organiseerde verlopen repatriëring programma's, was graag geziene gastvrouw bij jongeren weekends, onderhield de contacten met familie van zusters en was voor velen de spil in huis, eerst op Imstenrade, later in Mook. In Arnhem overleed Marina, 87 jaar, vrij onverwachts op 21 juni.

Over de Grens

Grenzen kunnen natuurlijk zijn of staatkundig, vaak beide. Sommige zijn een streep in het zand. Een streep die het verloop van levens, de geschiedenis van landen en culturen kan bepalen. De Mexicaans-Amerikaanse grens is zo'n streep in het zand.

Toen Mexico in 1822 onafhankelijk werd van Spanje, behoorde het gebied van de tegenwoordige Mexicaans-Amerikaanse grens (nu Texas) nog aan Mexico. In 1845 annexeerden de Verenigde Staten Texas. Tussen 1846 en 1848 werd de Mexicaans-Amerikaanse oorlog gevoerd die de tegenwoordige grens tussen de twee landen voor goed bezegelde door het 'Treaty of Hildago'.

Er waren in Noord-Amerika veel arbeiders nodig vooral in de landbouw en voor het aanleggen van spoorwegen en dat was ook nog zo tijdens de Eerste Wereldoorlog. Meer dan 100 jaar kwamen Mexicaanse burgers naar de Verenigde Staten met een eenvoudige 'migratie polis'. In 't begin van de twintiger jaren begon toch de 'US border patrol' de grens te bewaken. Tijdens de "Great Depression" in de jaren 1930 werden miljoenen Mexicanen vanuit Amerika naar Mexico gedeporteerd met als gevolg een groot werkloosheid probleem in Mexico.

In 1942, tijdens WO II, kwamen Mexico én Noord-Amerika met een gezamenlijk plan: het 'Bracero Program' dat een antwoord moest zijn niet alleen op het grote werkloosheid probleem in Mexico, maar ook op de grote vraag vanuit Noord Amerika voor meer werkrachten voor handenarbeid.

In 1964 was, dank zij het machinale werk in de landbouw, het werk voor landbouwers er zodanig op vooruit

gegaan dat er weer een overschot was aan hulp in de landbouw. Gevolg: het 'Bracero Program' werd stopgezet. Dit werd in 1965 weer gevolgd door het 'Border Industrialization Program', dat het mogelijk maakte dat bedrijven die in handen waren van niet-Mexicanen (maquiladoras), zich ook konden vestigen in het Noordelijke grensgebied van Mexico.

Toen in 1994 het 'North American Trade Agreement' in werking kwam, werd het model van de maquiladoras over heel Mexico verspreid. Mexicaanse arbeiders kwamen in grote getale naar de grensgebieden op zoek naar werk en Mexico werd meer en meer afhankelijk van geïmporteerd Amerikaans voedsel dat zelfs goedkoper was dan de Mexicaanse producten. Zes miljoen Mexicaanse boeren lieten hun landbouwgronden voor wat ze waren omdat ze niet konden wedijveren met de Amerikaanse markt en vele kleine bedrijven gingen mee ten onder. De US. reageerde op dit alles met het bouwen van een muur aan de grens met Mexico om zo de toevloed van werkloze en werklustige Mexicanen te verhinderen. Ook visa en 'work-permits' werden niet meer gegeven.

De immigratie-wetten van Amerika leiden voor veel Mexicanen tot wanhopige situaties. Mensenhandelaars maken er gewetenloos misbruik van. Ondertussen zijn er al duizenden migranten gestorven in de woestijn in

Arizona terwijl anderen leven in een soort slavernij omdat ze bang zijn om de wantoestanden en schendingen van hun 'human rights' naar buiten te brengen. Advocaten hebben tot nu toe tevergeefs aanbevelingen voorgesteld om de immigratie-wetten zodanig te hervormen dat het voor degenen die hopeloos op zoek zijn naar een job in de VS gemakkelijker en veiliger zou zijn.

Is er dan nergens in onze internationale wereld een moreel gezag dat zou kunnen helpen dit ernstige probleem tot een rechtvaardige en juiste oplossing te brengen?

Mary Kirkhoff mmz,
McNeal in de staat Arizona, V.S.

Vertaling: *Magda Van Hoyweghen*

*“ik zou
de zon
willen
doorgronden
ik zou
een ster
van dichtbij
willen zien
ik zou
de wolken
willen voelen
de maan
willen begaan
ik zou
o zo graag
de deur
van de hemel
eens even
open
zien gaan”*